

Peste 60% dintre antreprenorii români considera ca mediul antreprenorial este nefavorabil (studiu)

Antreprenorii români sunt îngrijorati de presiunile inflationiste si de incertitudinile economice, care afecteaza încrederea în viitorul afacerilor si îi determina sa fie mai prudenti în privinta investitiilor, releva studiul "Barometrul Antreprenoriatului în Europa Centrala si de Est", dat vineri publicitatii.

Cercetarea, realizata de EY în primavara acestui an, ofera o analiza detaliata a perceptiilor si provocarilor cu care se confrunta antreprenorii din România. Aceasta subliniaza ca, în ciuda unui spirit antreprenorial activ si a intentiilor de inovare, 63% dintre antreprenorii români considera ca mediul antreprenorial este nefavorabil. Aceasta perceptie reflecta o serie de obstacole semnificative care afecteaza dezvoltarea afacerilor în tara.

Unul dintre cele mai mari obstacole identificate în raport este instabilitatea economica. Antreprenorii români se confrunta cu o serie de incertitudini, inclusiv presiuni inflationiste si instabilitate geopolitica. Aceste conditii afecteaza încrederea în viitorul afacerilor si determina antreprenorii sa fie mai prudenti în privinta investitiilor.

De asemenea, 69% dintre antreprenori întâmpina dificultati în recrutarea personalului calificat. Aceasta problema este amplificata de discrepantele dintre cerintele pietei muncii si cunostintele oferite de sistemul educational, ceea ce face dificila gasirea candidatilor cu abilitatile necesare pentru a sustine dezvoltarea afacerilor.

"În România se observa o lipsa de coordonare între mediul educational si cel de afaceri, ceea ce le impune antreprenorilor sa investeasca mai mult în propriul proces de educare a fortei de munca. Antreprenorii din România trebuie sa abordeze forta de munca nu doar din perspectiva numarului de angajati si a nivelului salarial, ci si în ceea ce priveste rapiditatea cu care competentele existente pot fi maximizate si implementate. Este important ca antreprenorii din România sa se concentreze pe dezvoltarea continua a angajatilor, asigurându-se ca acestia pot dobândi noi competente prin programele de training oferite de companie. Investitia în formarea profesionala si în dezvoltarea competentelor nu doar ca îmbunătăteste performanta individuala, dar contribuie si la cresterea competitivitatii organizatiei în ansamblu", explica Alexandru Lupea, partener, Audit si servicii conexe, EY România, citat în comunicat.

Birocratia excesiva reprezinta un alt factor ce limiteaza capacitatea antreprenorilor de a inova si de a creste. Conform raportului, 33% dintre antreprenorii români considera ca reglementarile complicate afecteaza negativ inovatia si cresterea, ceea ce subliniaza necesitatea simplificarii cadrului legislativ pentru a sprijini dezvoltarea afacerilor. 56% dintre antreprenorii români considera ca birocratia si complexitatea reglementarilor reprezinta o bariera importanta pentru mediul antreprenorial din România.

În Bulgaria, impactul este cel mai ridicat: 71% dintre antreprenori indica acest obstacol. Media regionala se situeaza la 62%, cu Ungaria foarte aproape de acest nivel cu doua treimi dintre antreprenori mentionând aceasta bariera.

Studiul mai arata ca antreprenorii români se confrunta cu provocari si atunci când vine vorba de sursele principale de finantare. Multi prefera sa reinvesteasca profiturile si fondurile proprii (54%) în loc sa caute surse externe de finantare.

"Aceasta abordare poate limita oportunitatile de expansiune. Crearea unui mix al capitalului propriu cu alte surse de finantare, cum ar fi finantarea bancara, fonduri de capital, granturi sau crowdfunding, reduce riscul de lichiditate si costul capitalului firmei. La nivel de ecosistem, disponibilitatea si diversitatea investitiilor cresc rata

de supraviețuire a companiilor, accelerează integrarea de noi tehnologii, atrag talente și capital suplimentar și creează un efect în lanț de care beneficiază întreaga piață antreprenorială", spun autorii raportului.

În ciuda acestor provocări, antreprenorii români planifică investiții în inovare. Două treimi (60%) dintre antreprenorii din România planifică investiții în inovarea de proces și inovarea strategică și de marketing. Aceasta demonstrează că, în ciuda percepției pesimiste asupra mediului de afaceri, există un spirit antreprenorial activ și o dorință de a se adapta la schimbările din piață, se menționează în studiu. Antreprenorii români recunosc importanța inovării pentru a rămâne competitivi și pentru a răspunde cerințelor în continuă schimbare ale consumatorilor.

Un aspect pozitiv este că antreprenorii români investesc semnificativ în tehnologiile digitale. De exemplu, 67% dintre respondenți au declarat că au îmbunătățit paginile lor web, iar 63% utilizează soluții de management al relațiilor cu clienții (CRM) pentru a optimiza interacțiunile cu clienții. Aceste inițiative demonstrează o orientare către digitalizare și automatizare, esențiale pentru succesul pe termen lung al afacerilor.

Inteligența artificială (IA) înregistrează cea mai puternică intensificare a utilizării atât la nivel regional (61%), cât și în România. 71% dintre antreprenorii români respondenți au declarat că au intensificat utilizarea IA în ultimele luni, ceea ce confirmă statutul acestei tehnologii ca una din principalele direcții de investiție. În Polonia, 62% dintre antreprenori au intensificat utilizarea inteligenței artificiale, într-o proporție mai mică decât în România. Diferența poate reflecta investițiile mai timpurii realizate de companiile poloneze, care se află deja într-o fază de maturizare a inițiativelor IA și raportează creșteri mai mici, nu salturi spectaculoase.

"Tehnologia și inteligența artificială evoluează într-un ritm atât de rapid, încât pentru antreprenorii din România integrarea inteligenței artificiale în procesele de afaceri devine esențială pentru a rămâne competitivi. Aceștia trebuie să investească în inteligența artificială cu prioritate pentru a-și maximiza productivitatea, a îmbunătăți calitatea produselor și serviciilor și pentru a sprijini luarea de decizii mai bune și mai rapide", afirmă Raluca Popa, Partener, Servicii consultanță fiscală, EY România.

Raportul compară România cu alte piețe din Europa Centrală și de Est, cum ar fi Polonia, Ungaria și Bulgaria. Deși antreprenorii din Polonia prioritizează inovarea de produs, cu 57% dintre aceștia având planuri în acest sens, România se evidențiază printr-un mix mai echilibrat al planurilor de investiții în inovare. Aceasta diversificare, dublată de cel mai mic procent de non-inovatori (2%) dintre țările analizate, indică un ecosistem antreprenorial dinamic și mai orientat spre schimbare.

În timp ce antreprenorii din Polonia beneficiază de un mediu de afaceri perceput ca fiind mai favorabil, ceea ce le permite să investească mai mult în inovare și să se adapteze mai rapid la cerințele pieței, România trebuie să îmbunătățească condițiile de afaceri pentru a atrage mai multe investiții și pentru a sprijini dezvoltarea antreprenoriatului.

"Pentru a depăși aceste provocări, este esențial ca antreprenorii să colaboreze mai strâns cu autoritățile. O mai bună coordonare între sectorul public și cel privat poate contribui la crearea unui mediu de afaceri mai favorabil. De asemenea, este important ca antreprenorii să fie implicați în procesul de elaborare a politicilor pentru a se asigura că nevoile și preocupările lor sunt luate în considerare", susțin autorii raportului.

Raportul "Barometrul Antreprenoriatului în Europa Centrală și de Est" subliniază că, deși antreprenorii români se confruntă cu provocări semnificative, există și oportunități de dezvoltare. Spiritul antreprenorial activ și intențiile de inovare sunt aspecte pozitive care pot contribui la creșterea economică a țării.

"Pentru a asigura un viitor prosper pentru antreprenoriatul din România, este esențial să se dezvolte strategii eficiente de gestionare a riscurilor, să se simplifice reglementările și să se sprijine inovarea. O mai bună

coordonare între sectorul educational si cel de afaceri, împreuna cu investitii în dezvoltarea personalului si în noile tehnologii, sunt esentiale pentru asigurarea unui viitor antreprenorial sustenabil în România", transmit specialistii EY.

Sondajul a fost lansat în primul trimestru al anului 2025 în întreaga regiune EY CESA, care include Europa Centrala, de Est si de Sud-Est, precum si Asia Centrala. În România, un total de 48 de respondenti au participat, în timp ce la nivelul CESA (România, Ungaria, Polonia, Grecia, Serbia, Republica Ceha, Slovacia, Croatia, Turcia, Cipru, Bulgaria, Slovenia, Malta, Țările Baltice) sondajul a colectat raspunsuri de la 1.032 de participanti.

Cei mai multi antreprenori români care au participat la studiu conduc afaceri mici. În mod specific, 63% au raportat venituri anuale de mai puțin de 10 milioane dolari în ultimul an fiscal, iar 60% opereaza cu echipe de 1 până la 49 de angajati. 52% dintre respondenti si-au identificat companiile ca fiind de familie.

EY România a ales sa compare România cu Polonia, Bulgaria si Ungaria, piete vecine, cu structuri economice, culturale si provocari institutionale relativ similare. Media CESA adauga un punct de referinta general care ajuta la distingerea particularitatilor locale de tendintele regionale.

EY este una dintre cele mai mari firme de servicii profesionale la nivel global, cu 406.209 de angajati în peste 700 de birouri în 150 de tari si venituri de aproximativ 53,2 miliarde dolari în anul fiscal încheiat la 30 iunie 2025. Prezenta în România înca din anul 1992, EY furnizeaza, prin intermediul celor peste 1.000 de angajati din România si Republica Moldova, servicii integrate de audit, asistenta fiscala, juridica, strategie si tranzactii, consultanta catre companii multinationale si locale. Are birouri în Bucuresti, Cluj-Napoca, Timisoara, Iasi si Chisinau.